

Izbija razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškovska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Doplate frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokovane se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter ne-lice isti prostor K 2.-. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklame se je za list po poštno proste.

Opravištvo v Ljubljani, Franciškovska ulica št. 61., Učiteljska tiskarna.

Otvoritvena seja zveze narodov.

LDU Ženeva, 15. nov. (Švicarski brzojavni urad.) Izvemši le nekaj odposlancev so včeraj dospeli v Ženevo zastopniki vseh držav, ki so zastopane v zvezi narodov in tudi taki, ki hočejo biti v zvezi narodov. Doselej pripada zvezi narodov 41 držav, od teh 27 vsled uveljavljenja versailleske mirovne pogodbe, 13 povabljenih in 1, namreč Kina radi uveljavljenja st. germainške mirovne pogodbe. Enajst držav, izvemši San Marino, Luksenburg, Monako in Lichtenstein, so že prej prosile za sprejem v zvezo. K tem članom sta neposredno pred sestankom skupščine zveze narodov pristopili Bolgarija in Avstrija. Dnevni red jutrišnje seje je omejen na prečitane pozivnega pisma, ki ga bo prebral predsednik Hymans: Kolikor se ve doslej, se bodo prve dni vršile plenarne seje, ki jim bo sledilo delo v komisijah. Zadnji dnevi bodo posvečeni poročilom komisij in njihovim diskusijam. V proslavo zborovanja zveze narodov više po mestu zastave. V nedeljo popoldne so delegati sprejeli zastopnike časopisja.

LDU Washington, 15. nov. (Brezlično.) Zedinjene države bodo poslale na sejo zveze narodov oficijalnega opazovalca. Njegova glavna naloga bo, poročati o raznih mnenjih Francije in Angije glede pripustitve Nemčije k zvezi narodov.

Wranglova armada uničena.

Beg Wrangla.

LDU Pariz, 15. nov. (Wolf) Kakor javlja „Matin“ iz Londona, je dospela iz Carigrada vest, da so boljševiki osvojili Jalto in Evpatorijo in da se rdeča konjenica bliža Sevastopolu. Ministrski predsednik generala Wrangla je došel v Carigrad, da bi organiziral izpraznitev Krima.

LDU Sevastopol, 15. nov. (Wolf) General Wrangl je sedaj v Sevastopolu. Krizarka „Waldeck-Rousseau“ čaka v pristanišču in je pripravljena, da ga vzame na krov. V armadi generala Wrangla je izbruhnil velik upor, ki je bil vzrok poraza.

LDU London, 15. nov. (Wolf) Kakor poročajo londonski listi iz Carigrada, so kemalistične čete vkorakale v Batum. V Georgiji so na eni strani vdrl turški uporniki, na drugi pa boljševiki, in sicer zato, da bi si pridobili prehod skozi Malo Azijo. Vojaška oblastva entente izdajajo protiodredbe.

LDU London, 15. nov. (Brezlično.) „Sunday Press“ poroča iz Sevastopola, da je položaj na Krimu brezupen. Boljševiki so vse Wranglove odporne čete v poletu prodrli in s svojo konjico došli bežečemu nasprotniku za hrbet. Kavalerijske patrole se že pojavljajo pred mestom. Panika in brezglavnost v mestu je nepopisna.

PROTESTIN SHOD V ZAGREBU.

Zagreb, 15. Včeraj je bila tu pred Medališčem velika protestna skupščina proti sporazumu v S. Marheriti. Na skupščini je bilo zbrano veliko občinstva vsa akademična mladina in veliko število beguncev. Skupščino je otvoril minister na razpoloženih dr. Perišič, ki je v kratkih potezih orisal velikanske izube, ki nas zadenejo po sporazumu z Italijo. Za njo so govorili zastopniki posameznih strank, in sicer v imenu hrvatske zalednice odvetnik dr. Hofer, v imenu demokratske stranke dr. Tomazič, v imenu izvenstranske skupine Jovo Banjanin, v imenu bučke stranke dr. Juretič potem pa predsednik akademičnega podpornega društva in jugoslovanski dobrovoljec sledi kapetan Lovrič. Na koncu je bila sprejeta resolucija, s katero skupščina protestira proti robu v S. Marheriti, kakor tudi proti žaljivi naravni svobodi in pravi samoodločbe naroda. Skupščina želi na zaslišene brate, da naj ne izube poguma, da naj zaupa v svojo svobodno državo in da naj pretirno težko poizkušne, ki jim jih je naložila nesreča in krivica. Resolucija je bila sprejeta z velikim odobravanjem.

VELIKE DEMONSTRACIJE V BELGRADU.

Belgrad, 15. Po končanem včerajšnjem zborovanju je ogromna množica, ki je bila zbrana pred kazino, skupno z udeleženci zborovanja odšla v sredo med prenevanjem narodnih himen proti kraljevičevemu dvoru. Spreveda se je udeležilo nad 10.000 ljudi. Med prenevanjem narodnih pesni je množica šla naprej pred ministrstvo za zunanje stvari, kjer je demonstrirala proti vladi in naši delegaciji. Demonstranti so razbili na postojni okna. Policija je skušala množico razkropiti, to

da demonstranti so odšli pred Italijansko poslaništvo, ter so naredili kordon, ki ga je postavilo na pol kota orožništvo. Nato je došla konjenica z mračnimi oddelki vojaštva in orožništva ter je zadržala množico. Ob tej priliki je imel pred demonstranti govor Joe Matosič, ki je naglašal, da nima nihče kaj proti vojski in orožništvu, ki ima neopretno dolžnost da brani poslaništvo in ljudi, zastopnike novovnečenih zaveznikov. Kadar pride čas, bodo isti volaki in orožniki, ki ob tej priliki zastavljali pot, prvi, ki bodo šli, da z nami osvobodimo brate v zasedenem ozemlju.

MADŽARSKA RATIFICIRALA MIROVNO POGODBO.

Budimpešta, 15. Mirovna pogodba je bila sprejeta na tretjem čitanju. Nato je ministrski predsednik Teleky naznanil, da je vlada z ozirom na svoje stališče glede ratifikacije nedala državnemu obravnavniku ostavko, ki na ni bila sprejeta, ker je bil državni obravnavnik mnenja, da ratifikacija ne nudi povoda za odstopitev vlade in da je ohranitev reda tako važna naloga, da se moramo oiniti vladni krizi, da naj bi trpela le pol ure.

VOLITVE NA GRŠKEM.

Pariz, 15. Kakor javlja „Journal“ iz Londona, poroča „Exchange Telegraph“ iz Aten, da so v prvih dveh okrajih v Atejah pri zborničnih volitvah zmagaali pristaši Venizelosovi z dvetretjinsko večino.

VREDNOST LIRE.

Reka, 15. Uradno je določen kurz lire napram reški in avstrijski kroni. Po tem kurzu je vredna lira 4,95 reških kron ali 10,30 avstrijskih kron, ali kakor Italijani pravijo jugoslovanskih kron prvega žigosa.

Naš volilni boj sijajno napreduje.

Razmere v naši državi, ki so kljub temu, da ima država gospodarske predpogoje za najlepši razvoj, še vedno slabe in naravnost kriče po boljši upravi, smiselni gospodarski in socialni politiki. Človek, ki opazuje to gospodarstvo in vso malomarnost v panogah politike, notranje in zunanje, mora priti do prepričanja, da treba tu prav temeljitih izprememb, ki so pa mogoče le tedaj, če pride v konstituinto, ki postane sama po sebi redni parlament, ko dovrši ustavo, resno zastopstvo. Silno velikega pomena je, kakšni bodo člani konstituinte, ali bodo moške dela, programa ali pa je marionete obstoječega sistema, ki doma zabavljajo, govore o delu, tam v vladi pa klečeplazijo in se družijo z reakcionarci najhujše vrste.

Socialna demokracija je jasno razvila svoj program. Niti nasprotne stranke mu ne morejo ugovarjati, ker vedo, da če bi le črhne proti našemu programu, bi se vsi najne najhujši očitki glede njih sedanje in še prej avstroogrške politike. Obe naši meščanski stranki, vsaj drugih nasprotnikov itak dejansko ni, sta z dvoletnim delovanjem dokazali, da hočeta izvojevati v tej državi le svoje privilegije svoje predoravice ljudstvo pa pustiti na cedilu v brezpravnosti in izkoriščanju, zaslužiti ga še bolj nego je bilo v Avstroogrski. Če pomislimo, da se voli konstituinta za stvaritev ustave in da postane potem avtomatično redni parlament, ki utesne zborovatelj še potem dve leti, moramo priti do zaključka, da je ta volitev eminentne važnosti, zaradi tega ker sklepa ustavo in pa ker potem ustavo tudi uvede in izvede. S temi volitvami si podpisujemo ali smrt ali pa življenje, to je zrav napredek.

Volilni boj socialne demokracije se razvija v Sloveniji kar najlepše, ker stranka s svojim trdnim in prečiznim programom oove jasno, kar zahteva in ker je stranka s svojim doslednim ravnanjem že nešteto dokazala, da ima resno voljo, svoj program, ki je edini v občem interesu brezpravnih članov te družbe, tudi uresničiti. Meščanske stranke so nešteto krat ogoljufale svoje volilce, ker postavljajo svoje programe le za reklamo. Naša stranka tega ne more in ne sme.

Volilna agitacija, zlasti klerikalna, je bila prej vedno skrajno ogabna, osebna in nizka. Za te volitve v časopisju klerikalci ne agitirajo tako nesramno, pač pa so to agitacijo naprtili duhovništvu da s svojim osebnim vplivom in s cerkveno avtoriteto v cerkvi in spovednici agiti-

rajo za svojo in lažejo o drugih strankah. Vprašal bo kdo, zakaj so izbraji to pot? Et, to je razumljivo. V teh dveh letih so Korošec in njegovi pajdaši napravili toliko grehov, da bi jim javni politični boj silno škodoval, ker bi jim lahko zalučali javno vse tiste ogromne grehe, ki so jih napravili glede svoboščin, zlasti pa še glede gospodarstva, po katerih je najbolj prizadeta Slovenija. Potuhnen, zahrbtni volilni boj so si izvolili klerikalci torej iz prav pametnih razlogov enako kakor komunisti. Volilni mož je bil dr. Korošec. In kaj je vse zagrešil: trikrat je podražil železnice, štirikrat tvorne železnice v Ljubljani je dal streljati, podpisal ogromne nove davke, dovolil, da služijo naši fantje v Albaniji, prodajal je na debelo jajca v Svicu, kjer je najbrže zaslužil precej, da kupuje graščino Slivnico, uveljavil je svobodno trgovino, boril se je zoper agrarno reformo, bil je zoper žensko volilno pravico, sokriv je tudi, da plača naša krona četrtnina cinarja itd. Vsi ti grehi so madež, ki ga ne opere klerikalcem niti stoletna zgodovina. Največji greh pa je, da zaradi nemarnosti pušča ta gospoda propadati našo industrijo.

Boj komunistov, ki je s otročje smešen, ker je naperjen le proti socijni demokraciji, je doživel v zadnjem času velikanske poraze tudi na Štajerskem, kjer je hotel pod zlaganim imenom „zedinjenja“ oslepariti volilce socialno-demokratske stranke in kmečko delavske zveze. Z nepoštenim delom so delali proti nam klerikalci, liberalci, narodni socijalisti in sedaj se jim še pridružio tudi. Toda hodite uverjeni, da se sleparija tudi vam ne obnese.

Po vsem tem razpoloženju in načinu boja imamo jasno pred očmi eno: Socialna demokracija in kmečko delavska zveza imata težak volilni boj pred seboj. Od njiju zmaga je pa največ odvisno, kako se bo razvijala nova država socialno-politično. Naša stranka ima svoj program, po tem programu bodo delali naši zastopniki v konstituinti. Če naša zmaga ne bo popolna, nam bo to dajalo, le nov pogum, da se bomo dalje dokler zmaga naš program. Reakcija, ki je zavladala v tej državi je večlja in težak boj nas čaka na celi črti. Tega boja se moramo zavedati in nastopiti v prvem večjem ognju dne 28. t. m. kot možje, kot socialni demokrati. Od zmage do zmage k socializmu!

Pristopajte k izobraževalni organizaciji „Svoboda“.

Samo nekaj dni še!

Se 14 dni in volili bomo v konstituinto, ki bo dala naši, doslej tako bedno upravljani državi, ustavo, to je, temeljne zakone.

Od izida volitev je za dolgo vrsto let odvisen ves politični in socialni razvoj jugoslovanskega naroda, zato je pač dolžnost vsakega državljanca, da trezno in pametno premisli, kateri stranki oddaj svoj glas.

Prepričani smo, da bo vsak član delavskega ljudstva, ki z delom svojih rok ali z delom svoje glave vzdržuje v teh težkih in dragih časih sebe in svojo družino, moral, če je res trezno in pametno premislil, katere stranke program da najboljši odgovoraja vsem njegovim zahtevam, ki jih goji napram državi in družbi, otvorjeno priznati, da je naš socialno-demokratski program ne le najpravičnejši, marveč tudi najpoštenjši, najboljši in najodkriteljši.

Programi, s katerimi gredo nasprotniške stranke v volilni boj, niso pravi in so delavskemu ljudstvu naravnost sovražni. Na prvi pogled se sicer morda zdi, da imajo ti programi tuptam kaj dobrega in pa-

metnega v sebi, če pa boste stvari pogledali na dno, boste kmalu spoznali, da so to zgolj obljube, s katerimi to stranke love glasove v tacev, in da je vse, kar je morda doseglo v teh programih, vzeto iz socialističnega, to je, našega programa. In če bi se ti programi odkrito strinjali s tem, da se tiste, za ljudstvo dobre stvari dejansko tudi izvedejo, ne bi jim bilo treba zagledati niti luči sveta, ker vsebuje vse te stvari naš socialno-demokratski program.

Kaj hočemo mi? Kakšno ustavo zahtevamo? Zahtevamo ustavo, ki bo dala vso oblast v roke delavnega ljudstva.

Hočemo demokratično ljudsko republiko: hočemo koristno in pametno avtonomijo za posamezne pokrajine, hočemo najširše socialne reforme v korist delavskega ljudstva, pravično agrarno reformo za kmete, obdavčenje bogastva in ne revščine, hočemo narodno milico in ne militarizma. Smo zoper vsako vojno Veljika odvetja se morajo socializirati in ljudska prehrana ta-

ko urediti, da bo v tej naši državi, ki ima živil sune množine, draginja vendar enkrat že prenehala. Delavske in uradniške plače morajo ugovarjati življenjskim potrebam, kar naj se z zakonom primerno zaščiti. Zahtevamo da je uvedbo socialnega zavarovanja za vse. Davki naj se vporabijo ne za oboroževanje in za pripravljane novih vojen, temveč za občekoristne nprave. Za vse državljane zahtevamo posebno osebno svobodo in pa posebno enopravnost pred zakonom. Pojdimo torej dne 28. novembra na volišče s parolo:

Za socialno demokracijo, za republiko, za avtonomijo, za socialne reforme, zoper draginjol!

Prepričani smo, da je kruta svetovna vojna odprla tudi slovenskemu delavskemu ljudstvu, kmetu in delavcu, na široko oči, odprla prav gotovo, ker je posebno slovenski delavec in kmet vsjo vojno neizmerno trpel in bil nezasišano goljufan in trpinčen.

Kdo je krivec vseh teh žalostnih razmer med vojno in pomanjkanja in bede po vojni? Krive so t. g. gospodske stranke, stranka duhovščine in stranka bankirjev in verzičkov.

Zato niti enega glasu kapitalističnim strankam, ki hočejo izkoristiti ljudstvo, da si delajo milijone ki hočejo nove invalide, nove vdove in sirote in novo, še hujšo draginjol.

Naša klerikalna in liberalna (tkzv. demokratska) stranka se prav dobro zavedata svojih do neba vojnih krivic, ki sta jih ljudstvu povzročili tekoni zadnjih vojnih let, pa tudi tekoni zadnjih dveh let po prevratu, o čemer bomo še izpreporovili, in ker se ti dve stranki svojih grehov prav dobro zavedata, sta si naredili krinko na obraz.

Klerikalna stranka kriči, da je stranka s socialnim programom. Ona hoče biti stranka visoke gospodske, duhovniške in posvetne, hoče biti stranka kmeta, stranka uradnika, stranka trgovca, obrtnika in delavca. Pravi, da hoče biti „pravična“ delavcu in kmetu, dočim brani v resnici le cerkveni kapital in cerkveno gospodstvo. Delavcu in kmetu se ta stranka hmvasko laska, obljubljačoj mu njegove pravice, če pa vidi, da s posvetnima obljubami ne ore, na obljublja pekel po smrti. Kako „pravična“ je ta stranka delavcu in kmetu, to ste čutili doslej vedno, ker je bila klerikalna stranka tista, ki je vladala ljudstvu vse čas doslej, pred vojno, med vojno in po vojni. Imela je moč v svojih rokah, svojega socialnega programa pa ni zvedela; to pa zato, ker je njen „program“ le na papirju! Ta stranka doslej ni napravila še ničesar drugega, kakor da se je pod Sušteršcem kradlo ljudsko imetje, da se je med vojno kradlo kmetu hantle in denar z vojniimi posojili, da so družine izgubile svoje očete in sinove na bojiščih, da imamo danes celo vrsto invalidov, vdov in sirot.

Liberalna stranka je pri tem delu igrala naklavrnejšo vlogo in je vsekoli zastopala le interese bank in bogatašev. Danes, ko ji gre za kožo, si je, da bi dobila še nekaj delavnega ljudstva na limanice ustanovila svoj filijalki pod firmo takozvane Narodno socialne stranke, ki naj lovi delavske glasove. In takozvane Somostojne kmetiške stranke, ki naj lovi v liberalno past kmete po deželi.

Ta igra meščanskih strank z živim našim ljudstvom mora ometati. Dovolj časa so vladale te stranke. Pokazale so, da so ljudstvu delavcu in kmetu sovražne. Naše delovno ljudstvo je spoznalo, da je edini njegov pravi zastopnik socialna demokracija, ki bo resno zastopala interese delovnih slojev. Zato proč s kapitalisti, proč s klerikalci, proč s hlapci teh strank, ki so začeli boj proti naši stranki.

Mi ne omagamo, da bo zmaga naša, če ne danes na jutri. Socializem pride!

Narodni socialisti — nekdanj.

V „Novi Pravi“, volilnem glasilu narodnih socialistov, se pridiguje dan za dnem neke posebne vrste socializem, ki naj delavstvo odvrne od socialno - demokratične „protinacionalnosti in mednarodnosti“. Pisec tistih člankov seveda sploh ne pozna velikega pomena mednarodne strokovne organizacije za delavstvo, kateri se ima delavstvo ponaveč za hvaliti, da si je priborilo tisto malo pravic, kar jih sploh ima. Kolikor manj pa poznajo gospodje okrog „Nove Prave“ socializem, toliko bolj delajo s svojim večim poudarjanjem narodnosti med slovenskim delavstvom — vodo.

Da vodo. Naš raniki dr. Dermota je nekdo v šali krstil prosulo „krumirsko“ organizacijo — sodruzi, ki so došli iz Trsta, dobro poznajo ta izraz — s kemično formulo za vodo, seveda za čisto vodo. Toda zizibambuli nikdar niso ljubili čiste vode. To kaže zgodovina njihovega postanka.

V Trstu so svoječasno napravili narodnjaki-nesocialisti svojo takozvano narodno delavsko organizacijo, kateri je pač pristopilo nekaj idealistov, a ti so se kmalu izpametovali ko so spoznali pravi pomen te organizacije: Kadarkoli so socialni demokratje štrajkali, so rušili na-

rodni „socialisti“ delavsko vzajemnost!

To ni bilo nikako čudo: vsaj se je narodna „delavska“ organizacija ustvarila le, da bi mogel obdržati odvetnik dr. Rybar svoj mandat proti nevarnemu telmecu sodrugu Etbinu Kristanu! Takrat so govorili gospodje, da je v nevarnosti slovenstvo. Kakor da bi bilo v nevarnosti, če bi bil izvoljen sodrug Etbin Kristan!

Zato in samo zato so prihajali takrat med razredno-zavedne delavce gospodje Škerjanc in tovariši in zavijali borbo proti socialistom v narodni plašč.

Tržaški dogodki so našli svoj odmev tudi v Ljubljani, kjer so začeli gospodje Juvan, znan iz aprovizacije med vojno, potem „strokovni tajnik“ Brandtner in Deržič tudi prelivati vodo pod patronanco stare liberalne stranke, ki je leto za leto plačevala težke novce za različne „vodene“ fondse, samo da razbijajo delavsko solidarnost!

In taki zizibambulski vodenjaki govore nekaj o socializmu!

Toliko na znanje našim delavcem, da bodo vedeli kdo hodi okrog njih pod firmo narodnega „socializma.“

Komunistom na uho.

V angleškem parlamentu je bila nedavno velezanimiva debata o predmetu: Razmerje med kapitalom in delavstvom. Pri tej priliki se je mnogo govorilo o problemu socializacije. Debate se je udeležil tudi veliki tovarnar volnenih izdelkov Hoyle iz Bradforda, katerega imenujejo „kralja volne.“ Ta je izjavil, da drage volje prepusti delavski strokovni organizaciji na dve leti svoja podjetja za izkoriščanje. Če mu opraščajo garancije, da ne bodo spravljale samo eventualnih dobičkov, ampak da bodo pokrile tudi eventualno izgubo. On sam za sebe je prepričan, da bo pri sedanjih konjunkturi s svojim znanjem zaslužil len denar, dvomi pa, če se bo to posrečilo tudi organizaciji.

In organizacija, ki šteje med svojimi člani gotovo veliko število spretnih voditeljev in priznanih strokovnjakov, je to podudbo odbila, ker ve, da prevzeti vodstvo velikega podjetja ni tako lahka stvar v praksi, kakor pa na jeziku.

Komunisti hočejo pa prevzeti takoj jutri vodstvo cele države v svoje roke, in ne le enega podjetja. Seveda samo naši komunisti. Angleški delavci, ki imajo najbolj razvito organizacijo, si tega ne urajo. Oni nimajo poguma niti da bi prevzeli vodstvo ene fabrike za nekaj časa. Naši komunisti so seveda drugačni tičji. Ti pravijo, da prevzamejo tudi vodstvo države in to „odmah.“

Politične vesti.

Meja z Avstrijo od Košenjaka do sv. Lovrenca. Uradno se objavlja: Člani medzavezniške razmejitvene komisije so določili na sobotni seji nastopno črto v odseku od Košenjaka do Sv. Lovrenca, ki bo tvorila v bodoče definitivno mejo med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. Meja poteka čez greben Košenjaka na vrh k sv. Urbanu, ki ga deli tako, da ostane cerkev še v Jugoslaviji. Od tod gre meja na greben proti Pernicem, nato po Mlaškem jarku, katerega deli do točke, kjer se stekata Krumpaški in Bistriški potok. Potem sledi

meja približno dva kilometra Bistriškemu potoku in se obrne na to proti severu do pol kilometra severno od cerkve sv. Jerneja, na kar se nadaljuje v isti smeri do točke nekako 1 km južnozapadno od Sv. Lovrenca. Ta meina črta, ki so jo določili delegati veseli, se more eventualno še izpremeniti, ako bi delegati dveh interesiranih držav sporazumno predložili komisiji to željo.

Italijani sami se čudijo. Storza je dopisniku „Messagera“ izjavil, da so poznavanja nepričakovano dobro izpadla. „Zader je rešen, na vzhodu smo dobili čudovito obrambno črto.“

Kandidati radikalne stranke „Tribuna“ poročajo, da bo v kravenskem okrožju nosilec radikalne kandidatne liste posl. Ilija Mihailovič. Novi kvalificirani kandidat pa minister n. r. Joca Jovanovič. Od prejšnjih nosilcev Sretan Koič ne kandidira ter se govori da se hoče odtegniti političnemu življenju. Radikalci kandidirajo za beogradske okrožje posl. Aleksa Žuloviča. Jakob Jakovleka iz Velikega Potoka, Ilija Josimoviča iz Sremiča Sretana Stošiča iz Darusave. Kvalificiran kandidat je minister n. r. Joca Jovanovič, njegov namestnik pa zdravnik dr. Momčilo Ivkovič iz Beograda.

„Dinastija“ Pribičević. „Beogradski dnevnik“ poroča, da kandidirajo vsi bratje Pribičević v demokratiški stranki. „Svetozar je zna preskrbet svojim sorodnikom „častna mesta“. Meni gotovo, da njegov ime vteče.“

Pogubno delo III. Internacionalne. Iz Lugana: Zinoviev je poslal Serattiju dopis, v kojem zahteva, da naj italijanski kongres izključi vse zmerneše strankine pristaje.

V II. internacionalni. Odbor strokovnih zvez angleške „Labour Party“ je odobrila ženevske resolucije, da se tajništvo II. internacionalne začasno premesti v London. Ramsay Mac Donald je bil izvoljen tajnikom, Huysmans bo nadaljeval tajniške posle v Bruslju. Sklenjeno je tudi bilo, da se započne dela v svrhu prenovitve internacionalne. S tem delom so bili poverjeni Henderson, Thomas, Goslin in Ramsay Mac Donald.

Francoske organizacije in III. internacionala. Narodni svet slošne delavske zveze je bil pooblaščen da stori korak proti tistim sekcijam, ki so se podvržle III. internacionalni brez vednosti zveze. Za pooblaščen je glasovalo 72. proti niemu 28 zastopnikov. 23 glasov je bilo neodanih, Jouhaux je dejal, da je taka večina nezadostna in predlagal demisijsko predsedstva. Narodni svet je nato dosedanjemu vodstvu izrekel zaupnico s 103 proti 3 glasovom. Vodstvo bo o svojem postopanju še odločilo.

Danski levicariji so na svojem kongresu v Klöbenhavn v imenu 43 organizacij sklenili, da sprejmejo moskovske pogoje in obenem tudi ime „Danske komunistične stranke.“

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Seja centralnega odbora se ne vrši danes, marveč šele v četrtek.

Sestanek zaupnikov in zaupne ljubljanske kraljeve pol. organizacije bo jutri ob 8 zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Prosi se vse zaupnike, in zaupnice, da se tega sestanka prav zanesljivo udeležijo.

Nabiranje za volilni sklad! Sodrugi in sodružice se pozivajo, da nabirajo z vso marljivostjo za volilni sklad. Sodrugi Kordelič mlajši je nabral že 11.000 K! Vse priznanje mlademu sodrugu! Sodrugi in sodružice, posnemajte s. Kordeliča.

Volilni boj v Sloveniji.

Prijava kandidatskih list. Pri ljubljanskem deželnem kot volilnem sodišču za Ljubljano in kranjsko volilno okrožje so že vse politične stranke, razun komunistov, prijavile svoje kandidate. Stranke so prijavljene v naslednjem vrstnem redu: 1. JDS, 2. SKS, 3. SLS, 4. NSS in na petem mestu: jugoslovanska socialnodemokratska stranka. Pričakujejo, da bodo komunisti prijavili svoje kandidate tekom prihodnjih dni.

Iz selnega zapisnika. Predsednik: Za kandidata je predlagan sodrug dr. Milan Lemež, ki bo potegnil za seboj kot kraljevi komisar vse državne in privatne uradnike, kot komunist pa vse delavce. Kdor je za dr. Lemeža, naj roko dvigne. Bartulovič: Če kandidiramo dr. Lemeža, bom jaz blamiran in v menoj vred cela naša komunistična stranka. Jaz namreč na kmetih in pri delavcih silno udirham po dohtarjih in pijomarjih kot parasih na telesu človeške družbe. Zadnjič me je na shodu v Kranju tak škric celo siljal in se dal celo reč v cajtne. Prosim, da se me usmilite in ne glasujete za dr. Lemeža, ki je po mojem mnenju frakar in škric. Le pošlatajte ga, pa boste našli v njegovem škricu še frišno prisego zvestobe kralju.

Ribiški sogovorstvi ob volitvah. V nedeljo 14. t. m. v nedeljo zjutraj po maši pred cerkvijo. Maša je končana, ljudstvo se zavajal na trg. „Pod lipo“ — ki je pa ni več — razglašala občinski sluga razne oblatvene oklice. Še ne konča popolnoma, pa stopi na klop mlad človek z očali in pove: „Jaz sem komunist in prof. Fabjančič. Sedale bo komunističen shod.“ Kmetje in kmetice kriče: „Doli ga vržite!“ Nekdo vpije: „Naj vsaka stranka pove svoje!“ Miraj je in meglja leži nad trgom. Komunist Fabjančič pa govori vstrajno in hvall ruske soviete. Medklici ga ne vznemirjajo kdovekak. Nekateri klerikalci mu ugovarjajo, on pa jih zavrača. Občinstvo ima „hcc“, saj je sicer življenje dolgočasno. „Nas komuniste volite!“ se priporoča g.

bloke in nabiralne polo za volilni sklad, ki so že dalje časa v prometu, se lahko obračuna na zaupniškem sestanku v torek, mora se jih pa tekom tega tedna.

Iz strok. organizacije.

Seja centralnega odbora stavbinsko delavcev se bo vršila v sredo, dne 17. t. m. takoj po delu v društvenih prostorih. Kec je seja zelo važna in nujna, prosimo točne in gotove udeležbe. — Sejo sklicuje upravni odbor.

Vestnik Svobode.

Člani nogometnega odseka naj pridejo v torek zvečer vsi na zaupniški sestanek v Mestni dom.

RAZNE VESTI.

Belgrad, 15. Po sklepu finančnega ministra in ministra za notranje stvari je določena dnevnicca za predsednika in člane volilnih odborov v znesku 60 dinarjev in pravica za vožnjo v I. razredu na železnicah in ladiah.

Reka, 15. Vsi italijanski listi objavljajo vesti iz S. Mareherite z velikim naslovom. „Vittoria, Vittoria, Vittoria!“ na vseh stranch.

Reka, 15. Zastonstvo mesta Videm (Udine) na Reki je izdalo posebne znamke v svrhu propagande v korist Reke in Dalmacije. Na znamkah se nahaja reški grb z nadpisom: „Ovis centra nobis?“

Pariz, 14. Rudarii v Chalesroy so sklenili, da v ponedeljek začno zopet delati.

profesor. „Odravili bomo carino in davke in žandarje.“ — „To pa to, to bo prav!“ pravijo kmetje. „Ježeš!“ kriči Katrina Franca spetem se bomo pa vsi pobili!“ — „To hočemo!“ je pritrtili govornik. „Še cukra in kofeta Vam bomo dali zastoni!“ obljubila komunist, raj bo na zemlji!“ — „Kaj nam ostane pa po smrti ti?“ vpraša klerikalce. — „Tisti raj pa prepustim Vam!“ se glasi odgovor. Smeh. Celo uro traja „shod“ in hec je velik. Pred farovžem stoji kaplan in se zadovoljno smehlja. Shod mu je všeč. Na koncu vse skupaj — zobe, govornika in poslušalce — isti dan popoldne po nauku. Ravnotam se vrši „shod“ narodno socialne stranke. Ljudi zobe, zato tišče roke v žepih. Ljudi je prilčno malo. Kandidat g. Juvan govori o Italiji in da na glasovanje neko resolucijo proti „italijanskemu diktatu.“ Kdo je za njo? Po daljšem premisleku nekateri vzdignejo roko — neradi, saj je mrz. Kdo proti? Štiri roke. Potem se „shod“ nadaljuje, ker prvi g. kandidat, da le treba „dostojno stopiti v volilno borbo.“ Kar se vsule iz cerkve kakih 200 „devic“, vse nad 40 let. In vse se zakade v govornika, ki ozlaši med ugovori žensk. Prepri sem in tja. Prerije se nek shodar iz mlake do govornika in izvleče klop izpod njega. Otroci imajo svoj dan, pa odrasli tudi. — „Kaj boste zoper duhovnike, pretebe se krega shodar.“ „Boste plavalši ljudi! Ne boste jih ne!“ Nekdo prinese škaf vode in ga zvrne na ženske. Ženske kriče in beže, pa se zopet vračajo. Posamezni možki in ženske se že pretepajo in nekdo se premika med množico z dolgim košcem. Tedaj naznani g. kandidat, da se shod nadaljuje v gostilni Arko. Ljudje se pripravljajo razidejo, 12 možj pa jo krene za g. kandidatom v isto g. — „Pretejo je b' la celena ena fajn nedelja!“ pravijo ljudje. „Cel dan smo imeli hec!“ Volili bomo pa po — svoje. Kako? Bog sam ve! — G. kaplan stoji zopet pred farovžem in se zadovoljno smehlja. Popoldanski shod je razbil, zjutrajšnega ni hotel. Socialne demokratje je

„ubil“ g. „profesor“ — od kdaj in kje? — Fabjančič, za drugo pa že poskrbi sam. Tako bo g. Skušaj najbolj varen!

Zagorje ob Savi. (Dne 14. novembra t. i.) Za danes ob 8. uri zjutraj so sklicali klerikalci v zadružni dom tik pred cerkvijo volilni shod. Na shod so vabili s svojimi lepaki samo somišljenike, vsled tega se od socialnodemokratične stranke ni nihče udeležil zborovanja. Videli pa smo še v jutranjih urah precejšnje skupine komunistov, ki so korakale na klerikalni shod. Par naših ljudi, ki so opazovali to zbiranje, so tudi slišali, ko je nekdo iz Zagorja, ki je pripadnik JDS, nagovarjal komuniste, naj le razbijejo shod. Sev. a možakar premalo pozna komuniste. Na shodu je bila večina komunistična ali klerikalnemu govorniku so delali take aplavze, da so jih kmetje kar začudno gledali. Klerikalni govornik je namreč odobraval boljševisko počenjejanje v Rusiji in dejal, da je to bilo potrebno ter da želi še pri nas kaj takega. Nejasno je, ali je klerikalni govornik vlekel za nos komuniste zato, da so ga poslušali in mu ploskali ali pa postajajo tudi slovenski klerikalci boljševiski. Eno pa je gotovo, da klerikalci komunistično gonjo proti socialnim demokratom podpirajo na celji črti. Padovedni smo, kako dolgo bo delavstvo to falotsko politiko komunistov v zvezi s klerikalci še mirno gledalo.

Soštanj. Volilni shod naše stranke se je vršil 13. t. m. in je bil zelo dobro obiskan. Prostor hotela Jugoslavije so bili natičeno polni. Poročal je s. Anton Kristan iz Ljubljane, ki je v dveere trajajočem govoru narisal pomen volitev v ustavnostno skupščino. Zborovalci so burno pritrjevali govornikovim izvajanjem. — V Soštanju se vrši shod za shodom. V petek smo imeli JDS — govoril je Rebek iz Celja 17. poslušalcev, v soboto ob 6. uri zvečer je bil komunistovski „shod“, na katerem so bili le štirje za eno mizo. Bil to navzoč kot „referent“ Hlebčev Bertil iz Trbovelj, ki se je s svojimi tremi tovariši tudi našega soc. dem. shoda udeležil, ali bil je lepo miren in se ni oglašil ne za besedo. Naše delavstvo odklanja komunistično rovanje. — V nedeljo popoldne je bil tu g. Deržič od NSS — ali bil je klaverni shod. Stvar je ta: meščanske volilne linata JDS in NSS — teh 15 mož si bodeta med seboj razdelile. — Občina je pri sestavi imenikov postopala skrajno pristransko. Izpostavila je 112 naših ljudi, tako, da smo vložili 112 reklamacij, 48 reklamacijam se je ugodilo, 64 pa zavrnilo, čes, da so „Nemci“, ki imajo opcijsko pravico. Ti „Nemci“ ne znajo nemško in so rojeni Slovenci, samo svoj čas jih je občina zapislala brez njih vednosti za — Nemško „Umgangssprache“. Imena njihova: Gregor, Kaseznik, Rehar, Dobrovilšek, Požgan, Hudales, Kozadej, Orel, Sajovic, Zeljč, Delopust, Pertuzek, Zmavec, Paugartnik, Bova, Pečovnik, Iskra itd. kaželo jasno, da so to možje naših krajev in naše krvi. Ali meščanski strah, da bi ti socialistični možje ne povečali število socialno dem. glasov, pa je „štemple“ za Nemce. Tudi našega s. Izmaca Sitterja so odklonili, ker ni se celih 6 mesecev v Soštanju! — Meščanska gospoda! Delavstvo se bo 28. novembra z glasovi za soc. dem. listo maščevalo. In videli boste, kako malo vas je in — vaš strah bo še večji.

Sloveni gradec. V nedeljo je poročal na izbornem obisknem shodu s. Koren iz Celja. Zborovalci so mirno in zvesto poslušali govornika in mu pritrjevali. Kmetično ljudstvo v Slovenjem Gradcu je ene misli: 28. novembra bode vse volilo socialno demokratično.

Ko prebivate „Napre“, ga odajte Vašim prijateljem

LISTEK.

Škrivnost „rumene sobe“.

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dalje.)

Sluga steče k vratom, jih odpre in izrine... Vrata so ostala odprta... Vse oči so hile narve v ta vrata. Sluga se vrne, stopi pred predsednika in reče:

— Gospod predsednik, Friderika Larsana ni tukaj. Odšel je ob štirih, potem ga ni nihče več videl. Rouletabille vskljuje zmagovito: — Moj dokaz, ovo eat!

Razložite, gospod... Kakšen dokaz? vpraša predsednik.

— Moj nepobitni dokaz, odvrne mladi reporter, ali ne vidite da je Friderik Larasan pobegnil? Zarotavljam vas, da se ne vrne... Friderika Larsana ne bode več videli...

Nemir zadaj v dvorani. — Če se ne norčujete, gospod, zakaj pa na niste obtožili takrat, ko je stal tukaj z vami skupaj; Friderik Larasan bi vam vsaj lahko odgovoril...

— Ali mi more dati boljši odgovor kot je ta-le, gospod predsednik? ... On mi ne odgovori! On mi sploh ne bo odgovoril! Obdolžim Larzana, da je morilec in on pobegne! Ali ne najdete v tem nobeneva odgovora?...

— Nečemo verjeti, ne verlamemo, da je Larasan, kakor pravite nobegnil... Zakaj bi na nobegnil? Sai ni vedel, da va bode obdolžili?

— Pač, gospod, vedel je to, ker sem mu ravnokar to sam povedal... — Vi ste to storili!... Prepričani ste, da je Larasan morilec in mu pomagat obegnil!...

— Da, gospod predsednik storil sem to, izlavi donosno Rouletabille... Jaz nisem od policije jaz nisem od sodnije, sem samo preprost častnik, ne bečam se z zapiranjem ljudi! Služim resnici... to je moje opravilo... Branite vi drugi, družbo, kakor morete... to je vaše opravilo... A jaz ne bom prinašal krvniku etav!

— Če ste pravičen, gospod predsednik — in vi ste — potem bodete spoznali, da imam prav... Ali vam nisem prei povedal, da bodete razumeli da nisem mogel povedati morilčevega imena predpolsednjo uro?

Izračunaj sem, da je toliko časa treba, da obvestim Friderika Larsana, da mu dam tako priliko odbežati se z vlakom ob štirih sedemdeset minut v Pariz, kjer se bo že vedel skriti na varnem... V eni uri je v Parizu, petdeset ure mu pa že zadostujejo, da zmede za seboj vse sledove... Ta račun me je privedel do nolsedme ure... Ne bodeite našli Friderika Larsana, izlavi Rouletabille ter ogleda ga, Roberta Darzaca... Preveč je prekanen... To je človek, ki vam je vedno ušel... in ki ste za dolgo časa brezuspešno zasledovali. Če je slabši od mene, pristavi Rouletabille ter se nasmete iz srca, smejal se je sam nikomur ni bilo do smeha, je vendar silneši od vseh policistov, Ta človek, ki se je vtihotu pred štirimi leti k policijskemu ravnatelstvu ter postal tam slaven pod imenom Friderik Larasan, je še slaven pod drugim imenom, ki ga tudi dobro poznate, Friderik Larasan, gospod predsednik, je Ballmeyer!

— Ballmeyer! Vsklikne predsednik.

— Ballmeyer! zahrone Robert Darzac ter se nagne naprej... Ballmeyer... Torej je bilo rest!

— Ai! Ai! gospod Darzac, sedaj ne mislite več da sem znorel!... Ballmeyer! Ballmeyer! Ballmeyer! Samo ta glas se je razlegal po dvorani. Predsednik je prekinil razpravo.

Lahko si predstavljate, da je bil ta odmor buren. Občinstvo je imelo o čem govoriti. Ballmeyer! Tule Rouletabille, to je pa res „diven deček!“ Ballmeyer! Toda govorilo se je pred kratkim da je umrl že nekaj tednov je od tega, Ballmeyer je torej ušel smrti kot je ušel še vedno orožnikom. Ali je potrebno da naštejem tukaj vse njegove zločine. Celih dvajset let je polnil sodniške kronike: in če je kateri molih čitateljev morčiti pozabil afero Rumene sobe, gotovo ni pozabil Ballmeyerjevega imena. Ballmeyer je bil tip mednarodnega zločinca: ni bilo bolj prilizničenega pošteniaka od njeva niti spretniškega golofa pri izri in ne holi surovega, nizkotnega hudodelca. Sprelet v najboljšo družbo, vnisan v nabodraneše klube, je kradel družinam čast in pri jeri denar z nedosežno spretnostjo. V govtovih boli težavnih položajih si ni pomišljal suniti z nožem ali udariti z

ovčjo kostjo. Sploh se ni pomišljal nikdar in ni bilo zločina, ki bi ga ustrelil na potu za svojim ciljem. Nekdo ga je vendar dosepla roka pravice, toda ušel je na dan porotne obravnave: ko so ga peljali pred porotnike je natresel svojim strahnikom ponra v oči in pobegnil. Pozneje se je izvedelo da je še istega dne medtem ko so najboljši policisti iskali za njegovim sledom, sedel ravn mirno in zadovoljno pri „premieri“ v Théâtre-Français. Odšel je, potem iz Pariza ter se polavil v Ameriki; policija v državi Ohio ga je nekega lenega dne presenetila: a izredni banditi je ušel takoj drugi dan... Ballmeyer, knjivo bi moral napisati če bi hotel povedati vse o niem, in ta človek je postal Friderik Larasan!... In ta dečko, ta Rouletabille je to razkril!... In čeprav je prav dobro poznal vso Larsanovo mreketlost, mu je vendar tako imenitno pomagat obegnil! Zaradi tega sem moral Rouletabilla te občaodavati, ker sem vedel da s tem ustreže te gu Robertu Darzacu in edni, Stangersonovi, če in reši pred tem banditom, ne da bi bil prisiljen Larasan povedati, kar ve. (Dalje prihi.)

revno ljudstvo soih ni nikdar zadovoljno: ako dobi kos kruha, za kar naenkrat požre ne da bi si prahrnilo za drugi pot nekoliko teza koščka: ravno tako je s oiačo: vse naenkrat hoče izpitij notem na hodfio pifani okolo. Vse navzoče ljudstvo v cerkvi se je zražalo nad tako pridivo, zakaj ljudstvo dobro pozna gospoda župnika, da je ravno on tisti ki ne more in noče vinčka piti. Ni sicer na mestu da se koza osebnu na časopisju narada, na še veliko manj je na mestu, da se s prižgice ljudi z barabami zmerja. Gospod župnik, dobro je bilo, da ni takrat, ko ste Vi nas socialiste s prižnice tako nesramno obrekovali solnce prisišli na Vašo sivo glavo in bi bilo Vam odzvelo tisto veliko množino masla da bi se bilo razlilo po Vaših umazanih ustih. Gospod župnik, Vi ste nas napadali na prižnici, da smo barabe pifanci in tako dalje: ali ste Vi mogoče že pozabili, kako se Vam je godilo pred nekaj tedni v Rog. Slatini kjer ste zahtevali da bi bila Vas ponoči spremila narekarica Tončka? Ta teza ni storila amok povedala je svojemu ženinu, ki je notem z Vami, gospod župnik zunaj v temi pošteno obračunal. Ali ste mogoče že pozabili, kako se je Vam notem isti večer godilo tam dole pod hotelom Bauer pri tistem ribniku, ko ste vani padli in ste se z žabami zabavali in ohonem izgubili Vašo zlato uro in verižico? Gospod župnik, mi socialni demokrate Vam nasvetujemo, da vometate naprej pred svojim pravom, notem pridite k nam vometat. Ljudstvo je že sito teh umazanih nagnodov na prižnici: to Vam bo pokazalo 28. novembra, ko bo volilo edino socialne demokrate, ki hodo delati za revni kmečki stan in ves proletarijat v Jugoslaviji.

Iz ubovelske se'e zaradi kandidatov.

Silna iz volilne borbe.

Pri Stenovčevih v Trbovljah je bilo na večer pred praznikom Vseh Svetnikov zelo živahno. Zbrala se je večja družba, Stenovčeva Rezi je nosila čai. Otavno besedo pa je imel Hlebec Bertl, slavni sovietski komisar izza arbiške stavke... Prišel je pravkar iz shoda v Laškem, kjer ga je socialpatriot Krofl pošteno zmikastil.

Govoril je:

— Socialpatrioti so imeli danes svoj strankin zbor v Celju. Misli sem, da bo zato današnji dan prav dober za agitacijo med rudarji v Hudi tami — na zmotil sem se. Krofl je bil tudi tam in — saj poznate Krofla. Povem vam, nerad bi družic v njegovu prisotnosti zabaval čez te vroklete socialpatriote. Seve, rudarji so se mi smejali. Za nas komuniste v Laškem trgu ni tal...

Glačnik je zagodrnjal:

»Ti, Bertl, se pa tudi vsakega bojiš.«

Sedal na je Hlebec vzkrikel:

— Kaj? Jaz se bojim? Veš, to je preveč. Kar tiho hodi — ti ki bi se najraje skrili, kadar je treba odločno nastopiti. Socialpatrioti še niso pri koncu, nasprotno, njihove organizacije so vedno krenkeše in čim dalje bolj sklenene. To se je videlo tudi na nes na njihovem strankinem zboru. Okrog 160 delegatov iz cele Slovenije. — kie bi mi komunisti kaj takega skun spravili. Pa kam sem hotel povedati. — Jutri te tu v Trbovljah sestaneš štaterskih taimih komunistov, ki se skrivajo za besedo »levičarji« in ki jih vodi prof. Faval, Nachivall in Tone Omahner. —

Oglasila se je Stenovčeva Rezi:

»Veš, Bertl — prof. Faval je na premevžast: danes je kot so sporočili naši špiioni iz Celja, izjavil, da izstoni iz politike, ker so ga socialpatrioti prehudo prišli.«

Bertl pa je nadaljeval:

— Naj bo s Favalem kakor že hoče. Omahner in Nachivall sta pa feisti kerica. Sicer pa je glavno, kakor mi je povedal kraljevski komisar Lernež, da ne nastopimo na Štaterskem kot komunisti amok pod tako firmo, da bodo razni dohtarji in razni advokati mogli kandidirati na naši listi kot kvalificirani. Tudi se je o tem že vse dogovorilo v Mariboru pri Rdečem jezju. Tam je bila visoka politika. —

»Prosim« — prekinil je Bertl bivši obč. pisar v Trbovljah gosp. Koren — »prosim, preudarimo h glavnemu predmetu, čas hiti, gospoda mola.«

»Tako je« — pritrdil je gospod Mlakar iz Zagorja Korenu. »kati pozno je že in jutri te važen dan.«

Bertl se je udal in nadaljeval:

— Prav. Današnji pogovor velja, da sestavimo v imenu naše kandidatstvo listo za združeni stranki komunistov in levičarjev v zmislu pogovorov pri Rdečem jezju v Mariboru. Prosim predlogov: kdo želi besedo.

Vzdignil je roko gosp. Koren. In vstal je:

»Meine Herren Genossen! To se pravi: gospodje sodrugi in sodružice. Dejal sem že, da je treba govoriti o glavnem predmetu — das heist — o hautsoh. Ore se, kdo naj bo Listenfirer na kandidatski listini. Mislim da morem biti samo iest Bertl ne nride v poštev, ker je premlad — ni še dole. Ker je bil ministrom in seve pred kratkim je bil še tainik demokratske stranke dr. Kravaria.

— Koren kar tiho hodi o Bertlino: nobene besede več, če ne boš imel z menoj opraviti — se je oglasila Stenovčeva Rezi.

Koren je te bojazljivo pogledal: »Saj nič ne rečem čez Bertlino, ali gotovo smo vsi einverstanden, da sem le iest za tako štelu. Ne morbiti zato ker sem bil sekretjer pri kaiserlicher Rat Vodišku, ali zato ker sem izučen — Goldarbeiter, to se pravi: zlatar.«

Koren je obstal z govorom. In vse je bilo tiho. Samo Gačnik se je oglasil:

»Kova pa ima to opraviti s prvo štelu in s poslanskim mandatom?«

In gosp. bivši sekretjer Koren je povzel zonet besedo:

»Ja, hm — se vid holt kdo kei here iest sem naročen na Kronenzeitung iz Dunaja in na »Blutige Hacke« — in tam veliko zvem. Zadnjič sem bral noter o velikem procesu zonet komuniste. Tam v Floridsdorf je bila naša stranka komunistovska v denarni zadrevi. Rubli in oerske krone so se ponuiale, saj veste Dunaj je veriferiš. No — da so se sodrugi zmenili, da vredo rekvirirat zlate reči v epu cerkev tam v Brumen ali kakor se že pravi — in šli so. Dobro so opravili sicer rekvirirali so vse kar se je svetilo, ker so mislili, da je vse zlato kar se svetl. Ko so na na Dunaju pri zlatarju hoteli prodati razne reči, na iim je ta povedal, da je vse samo — mesine!«

In vstal je Mlakar iz Zagorja pa je dejal:

»Predlagam gospoda sodruga Korena na prvo štelu.«

Bertl je konstiratal da je soglasno spreieto — samo mladi Robert Rinaldo se je režal kot ciran belemu kruhu. Rezi ga je zato prav v rdo pogledala.

To in ono.

* **Novinarji in diplome.** Na Angleskem obstoji novinarska šola od lanske jeseni. Ta šola je sestavni del londonskega vseučilišča. Pretekli mesec so snasatelj žurnalistike poigali svoje prve izpise, katerim so prisostvovali novinarji brez diplome, ki so tudi brez posebne novinarske šole dvignili jako visoko anglesko žurnalistiko. Neki francoski list piše k temu: »Novinarji brez diplome so odhajali iz izpraševalne dvorane mrmajajoči: Hm, hm! Nič posebnega, mnogo teorije, malo prakse, treba videti te žoltokljunce pri delu. Do danes se je pokazalo, da je novinarsko stvar poklica in ne šole. Tako kakor ni za pesništvo in slikarstvo diplome, ako človek nima svoje notranjosti za ta poklic, ravno tako ne veljajo diplome za novinarstvo.«

* **Rast Chicaga.** Chicaga (Sikozov), kjer je nastanjenih toliko naših rojakov, je vzraslo od zadnjega štetja za 26,9 proc. torej za več kot četrtino. Čičaški okraj ima sedaj 3.053.017 prebivalcev, od česar pripada na mesto samo 2.701.705 ljudi. Cela država Illinois ima danes 6.485.098 preb., dasi jih je imela pred 100 leti le 55.211.

* **Mučni Vas slayohol? Zobohol?** Treznanje v nđih? Malo Fellerieveza pravca Elza-fluida in odmravljene so bolečine! 6 dvonatih ali 2 veliki špeciální steklenici 42 K. Državna trošarina poseebi, Felleriev Elza mentolni črnik en komad 12 K.

* **Želodec Vam ni v redu?** Nekal pravih Fellerievih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenici 72 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 20 kron. — Omot in poštnina posebei, a pacencie. Eugen V. Feller Stablica donja Elza trč št 252 Hrvatska. C. (4)

Izdalatel: Ivan Milnar
Odgovorni urednik: Jak Vehovec.

Anončni zavod
Drago Bezeljak,
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5
priporoča
sledede tvrde in podjetja:
v Ljubljani:
Arhitekt in stavbeno podjetje
Viljem Treo
Gospodarska cesta 10.
Sarnice **„Svetla“**
Mestni trg št. 25.
Pisalni stroji
F. Bar
Cankarjevo nabrežje 5.
Prodaja in popravila pis. strojev
The Rex Co.
Selenburgova ulica 7/1.
Elektrotehnični predmeti
„Svetla“
Mestni trg 25.
Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 5.
Oblast. konces. zavod za pokončevanje mibi in mreža
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/11.
Avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, autografa
J. Gorec
Gospodarska c. 14.
Manufaktura in zaloga oblek
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 8.

Tehnične potrebine
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.
Raznočevalne aparate Opelographie in potrebine: k istim dobavi
The Rex Co.
Selenburgova ul. 7.
Spedicija
F. & A. Uher
Selenburgova ulica 4.
Beton, železobeton in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilšerjeva ulica 7.
Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gospodarska cesta 6.
Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c št. 10.
Krojaška delavnica
Krekov trg št. 10 v hiši Impex.
V Mariboru:
Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simičič
Gregorčičeva ulica 6.
ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
Dvorni trg 1
Katalozi
franko

Izjava.
Podpisani prekleujem besede, katere sem pred tednom dni vprilo več oseb nepremišljeno izrekel o g. Franc Rinaldo ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnjiskega poslopanja proti meni radi razžaljenja časti.
Trbovlje, 5. nov. 1920.
Ivan Pristav.
F. & A. Uher, Ljubljana
špedicijsko in komisijsko podjetje
Selenburgova ulica št. 4.
Veletrgovina
s prenogom, drvmi, šoto in raznim kurilnim materijalom.
Wacchelo: Ljubl. gl. kolodvor, Na drobno: Selenburg. ul. 12.
Zmerne cene!
Po zelo znižani cenil nova
Dvokolesa,
plašči, zračnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbitne svetilke, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji.
F. BATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28.

Pav. Jemc, krojaški mojster
Spodnja Sliška št. 22
priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči.
Točna postrežba in zmerne cene.
Eriavec & Turk,
trgovina z železnino
pri **„Zlati lopati“**
prele **Wimmers hmidt,**
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
nasproti Krizanske cerkve.
Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega
haložana
naj se blagoviti poslužiti tvrde:
Prva haložka trg vina z vinom
ANTE KORENJAK in drug pri Sv. Barbari v Halozah.

KAVARNA „LEON“ Stari trg 30. Leo in Fani Pogačnik.
Kavarno sva na novo elegantno opremita ter se priporočava za obilen poseel. Na razpolago elektr. čen klavir. Z ve espektovanjem
Priporoča se tvrda
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
tovarniška zaloga šivalnih strojev
za rodbinsko rabo v veli opremah, za obrtnike, krojače in čevljarje, materijal kot v mirni dobi na zalogi, original Singer cylinder stroji, dalje igle, oleje ter posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev. Dospela je velika pošilka raznega galanterijskega, modnega in toaletnega blaga, jedilnega orodja, aluminijum žlic, finega čevljarisk-ga orodja, vezenine, tkanine itd. — Cene zmane na drobno in debelo.
Opozarjajo se gg. trgovci, obrtniki in gosti ničarji!

Lepo posestvo
v bližini Celja, obstoječe iz 6 johov zemljišča, krasnega drevo reda, ene družinske hiše, hleva, kleti in kozolca je naprodaj. Interesenti naj se prijavijo pri Anion Štih, Loke 140, Trbovlje.
Sodrugi! Pristopajte k zadrugi:
Prva delavska pekarna v Ljubljani.
Pristopnina 2 K, delež 100 K se lahko plača tudi v deset tednih.
Pristopnine se dobe pri vseh podružnicah Konsumnega društva za Slovenijo v Ljubljani in okolici kakor tudi pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.
Delavci, pekarna bo vaša, pristopite polnočestvilno.

Jadranska banka
sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.
Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.
Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.